

26. desember 2022

Børge Wahl
Sortasvegen 380
7517 HELL

Innspill høring om viltloven

Vedrørende behovet for regler om ettersøk i ny viltlov

Slik viltloven foreligger i dag er det kun viltlovens §19 (human jakt) og §34 (forfølgningsretten) som omhandler ettersøk. Utøvelsesforskriften gir mer detaljerte regler rundt ettersøk og skiller mellom det jaktlige og offentlige ettersøket. Dagens situasjon med økende hjorteviltbestander og økende antall påkjørsler av hjortevilt på vei og bane krever en forandring av det juridiske grunnlaget for ettersøk.

Som spordommere, offentlige ettersøksjegere, jegerprøveinstruktør og ettersøksinstruktører, med mange års erfaring er dette noen av punktene som vi mener må klargjøres i en ny viltlov:

1. Ettersøket er ikke en forlengelse av jakten. Jakten er avsluttet når dyret befinner seg innenfor 300m fra skuddplassen etter å ha blitt felt med et velplassert skudd innenfor hjerte/lungeregionen. Ved alle andre situasjoner endrer forutsetningene for at jakten kan bedrives på en human måte og man står ovenfor et ettersøk. Da skal enhver jeger gjøre sitt ytterste for å felle dyret så raskt og effektivt som mulig.
2. Forutsetningen for at dette kan skje er at kravet til forfølgingsretten styrkes: For at en jeger kan «friskmelde» påskutt vilt må være at en kompetent ekvipasje skal vurdere tegn på skuddplass samt spore viltet over en lengre strekning for å vurdere skadeomfang. Det er det lite trolig at hver enkelt av dagen 12000 registrerte godkjente ettersøksekipasjer er i stand til. Dagens godkjenningsordning for ettersøkshunder må revideres slik at ekvipasjenes kompetanse bedres.
3. Ny godkjenningsordning for ettersøkshunder. Dagens ordning med godkjent blodspor/fersksporprøve må fjernes som godkjenning for ettersøkshunder. Som konkurransesporing er disse prøvene utmerket, men det har svært lite med ettersøk å gjøre. Av dagens prøveformer er det kun bruksprøve for schweisshunder som er tilnærmet de kravene en hund møter under et reelt ettersøk. Der kan man bedømme hundens arbeid på et kontrollerbart spor med objektive kriterier. NINA-undersøkelsen «Kan vi stole på våre ettersøkshunder?» (2011) viser godt hvor utilstrekkelig dagens godkjenningsordning er.
4. Kravet til ettersøk/forfølgingsretten opphører ved utgangen av den dag da viltet kom inn på annens grunn. Det er ingen objektiv grunn til at denne retten ikke skal

kunne utvides til to dager, da det er mye lettere å vurdere eventuelt skadeomfang og adferd i dagslys. Dagens jakttid strekker seg langt utover høsten/vinteren og dagslyset forsvinner fort.

5. Bruk av kunstig lys under ettersøk av skadd storvilt bør være obligatorisk. Både skuddplassundersøkelse og selve ettersøket blir mye mer effektivt ved bruk av kunstig lys.
6. Bruken av kompetente ekvipasjer. For å gjøre ettersøket så humant og effektivt som mulig bør det brukes hunder som er i stand til å stanse skadd vilt. Dette er kun mulig om hunden kan stille, avlive eller holde igjen skadd vilt til ettersøksjegeren kommer til og får avlivet viltet. Selv om ettersøksarbeidet i hovedsak er sporing i line kommer man ikke unna situasjoner der viltet må stoppes raskt og effektivt. En ren sporhund er ikke egnet som ettersøkshund.
7. Avliving av skadd vilt. Kravet om at kun kruttdrevne våpen, med godkjent oppskyting, kaliber og ammunisjon godkjent for aktuelt vilt kan benyttes til avliving må endres. Ettersøkspersonell må på lik linje med sine kolleger i andre europeiske land få muligheten til å bruke egnet redskap til å avlive skadd vilt på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte der dette ut fra forholdene er nødvendig. Eksempelvis bruk av hagle med blyslugs på storvilt, eller bruk av kniv på storvilt, der viltet befinner seg i veibanen eller andre steder der det er uforsvarlig å løsne skudd med rifle.
8. I ny viltlov må det klart defineres hva som menes med tildelingsområder, vald og jaktfelt for å klargjøre retten til å felle skadd vilt i ordinær jakttid og forfølgingsretten. Det virker som om det er full forvirring rundt begreper som «annen manns grunn» og «der andre har jaktrett». Dette må det ryddes opp i.
9. Det må være et klart skille mellom jaktlig og offentlig ettersøk. Veiledere må utformes og forskriftsfestes som klart viser hvilke regler som gjelder for hvert av formene for ettersøk. Her må det også vises til hvilket ansvar og plikter det offentlige (kommune, fylkeskommune?) har for utøvelsen det offentlige ettersøket. Kompetansen til ekvipasjene som stiller seg til rådighet for det offentlige må også klargjøres og styrkes. Dagens situasjon er at det offentlige overlater ansvaret til enhver som er villig til å ta det, uten å vurdere hva man får igjen for bruken av offentlige midler. Spørsmål som må avklares er:
 - Skal ettersøksekipasjer som utfører offentlig ettersøk være ansatt i kommunen?
 - Hvilke forsikringsordninger skal gjelde for de som utfører offentlig ettersøk?
 - Hvilken kompetanse skal ekvipasjer som utfører offentlige ettersøk ha?
 - Hvilke krav til HMS skal gjelde for de som utfører offentlige ettersøk?
 - Hvordan skal ordningen med offentlige ettersøk finansieres i framtiden?
10. Bruk av hund til ettersøk av alt skadd vilt. Småvilt omhandles ikke i dagens lovverk ikke på samme måte som storvilt selv om det er de samme kravene til at jakten skal kunne bedrives på en human måte. Dyrevelferdsmessig er det ingen

objektive grunner til at ikke småvilt ikke skal kunne forfølges som skadd på annenmanns grunn. Regler om dette må også inn i en revidert viltlov.

11. Mattilsynets rolle, beredskap og evne og vilje til å bidra til dyrevelferd og skader/sykdommer på vilt. Slik situasjonen er i dag, har Mattilsynet ingen beredskap for å bidra til å avdekke viltsykdommer. Lovverket definerer hvor kommunens ansvar slutter og Mattilsynet ansvar starter. På tross av det er det i dag, tilnærmet umulig å få kontakt med Mattilsynet, eller å få Mattilsynet til å ivareta sitt ansvar hvis det er mistanke om sykdom på vilt. Det er også umulig å få oversikt over hvilket lovverk som gjelder når man står ovenfor en situasjon med tamdyr/småvilt/storvilt som lider. Risikoen for at publikum eller ettersøkspersonell gjør feil i slike situasjoner er overhengende. Hvis ansvaret fordeles på for mange aktører, pulveriseres det.

Med vennlig hilsen

Børge Wahl

Einar Edgar Bakken

Stjørdal 26.12.22